

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 308 ՍԱԼԸ

ԻՌԵՒԻՆՃԻՒ ՄԷՆԷ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ 14 1872

Սէտայը Հաղորդէթ շիմտիլիք հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնչէնպիզ վէ ճումաա էրթէսի կիւնէրի քէպիր նիւսիէ իլէ նէշը օլունմագ ։ Ղաղէթանըն Ապօնաթը Մէնէվի 6 . Ալթը սյուրը 5 պուշուգ վէ իւշ սյուրը 2 մէնիտիլէ վէ պէհէր նիւսիէսի 40 փարա տըր ։ Թաշրալար իշիւն բօսթա իւնրէթի զտմմ օլունուր ։ Ապօնաթըն թարիլի պէհէր այըն պիրիտէն եախօտ օն պէշիտէն իթիպար օլունմագ տըր ։ Ղաղէթայա տէրն օլունմագ իշիւն կէօնտէրիլէնէք էվրագ վէ մէքեաթիպ Ղալաթատա Լյումէնի Քիլիսէսի սօգաղընտա Ն . 19 իլէ մուրագգամ Սէտայը Հաղորդէթ մաթպատարնա իրսալ օ . Ընունուր ։ Իլանաթըն պէհէր սըրաւը իլք տէֆա 100 փարա , իքիննի տէֆա 60 փարա տըր ։ Ազուլն նէշըլյաթ իշիւն այըրնա բաղարըգ օլունուր ։

ԱՍԻԹԱՆԷ 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ի ԱՐԻՃԻՅԷ

Մ. Քէյտէլին Ալէմանիա իմբէրաթօր . յուղու թարաֆընաան Ստամպուլ սէֆիր օլունտուղունտան տօլայը , Էւրօրատա պա . սըլան Ֆրանսըզ զաղէթալէրիտէն Ժաքու . Դէ Ժիւէլ զաղէթալէրն պու խոստուսատա . յիր Պէրլին մուխպիրիտէն այըպ նէշը իյ . լէտիլի թահրիրաթըն իլան իտէյօր ։

Մ. Քէյտէլին Սթամպուլ սէֆարէթինէ թայեիլի մաթպուլաթըն էննէպիլէնէ վէ մահալիլէնէ պիր թաղըմ ֆարգիլյաթըն մու . ճիպ օլմուշ տուր քի թէտգիլի ապէս կէօրիւնմէլ ։

Մ. Քէյտէլ , Բրէնս Պիղմարքըն բէք պէլլի մահրէմլէրիտէն տիր , միւշարիլէյ . հին եանընա քէնտի խանէսիլնէ կիրէր կի . պի կիրէր իտի , սիւֆէրայա թէպիլլաթըն շիֆահիլէ լաղըմ օլտուգնա վասէթա օլան Մ. Քէյտէլ իտի ։

Պու տէֆաքի մէմուրիլէթինտէն խա . րիճիլէ նէզարէթինիլն ումուրու թիճարէթ վէ հուղուգու պէյնէլուսիւմ իլէ մէշղուլ օլան չիւպէնիլն միւսթէշարլէրիտէն իտի ։ Էքսէրի զէմանլէր , եա խանէսիլտէ վէ եախօտ տիփլումաթ ճէմիլլէթլէրիտէ վազթիլի կէշիլիպ եարը կէնէտէն սօնրա Պիղմարք իլէ պուլունուր իտի ։

Բրէնս Պիղմարքըն նէ մուամէլէտէ պուլունտուղունտան տօլայը Մ. Քէյտէլ խայընա շէյ էյրէնմիշ օլմագ լաղըմ կէ . լիր , վէ հէփսիլտէն զիլատէ թէրպիլլի տէնիլէպիլիլ , պիւնաէն ալէյհ Դարգտա Ա . լէմանիանըն մէնաֆիլիլ քէար աշնայանէ իպրաղ վէ մուհաֆազա իտէնէլիտէն է . մին օլմալըլըլ ։

Իշթէ Բրէնս Պիղմարքըն պու գատար նաֆի պիր միւսթէշարընտան քէնտուլին

մահրուլ իթտիլիլի կէօրիւննէ հէր քէս պունտա պիր իշ վար տէմէյէ պաշլատը , վէ մէսէլէ Սթամպուլա այիա օլտուղունտան հիշ քիմսէ Դարգ մէսէլէսիլիլն սիւրէթը հալլի Պէրլինտէ հաղըրլանըյօր սէօլլէրի . նի իլալէ իթմէտէ ուզուլն ուղատըյա միւ . լահազաթէ իհիլյաճ կէօրմէտի ։

Պու մէմուրիլէթին էրթէսի կիւնիւ Էւրօրանըն հէր թարաֆը հալաթիս իլէ մալամալ օլտու վէ էքսէրի Ալէմանիա զա . զէթալէրի պու մէսէլէ իլէ մէշղուլ իտի ։

Շու զիլյոտէ օլան իպարէ կիպի նէշ . րիաթ կէօրտիւմ ։

« Մ . Քէյտէլ կիպի պիր զաթ Թիւր . քիայա սէֆիր թային օլունունմա պիլիմ օրալարտա բրէնս Պիղմարքըն եէնի թէր . թիպաթընա վաղըֆ օլանլէրտէն պաշգա հիշ քիմսէնիլն պիլէմէլէնէլի պիր թաղըմ մէնաֆիլիլ օլմատըղընա պի բէրվա հիւքմ օլունապիլիլ . Դարգ մէսէլէսիլիլն հալլը զէմանընա եաղալըյօրուզ Ալէմանիա վէ Աւսթրիա վէ Բուսիա պու մէսէլէնիլն թէսվիլլէսիլտէ իթթիֆագ իտէրլէր իսէ հանլը տէվլէթ էօնլէրիլն տուրապիլիլ տիւնեատա հաղգ վէրիլէնէք պիր մուհա . րէպէ վար իսէ օ տա մէտէնիլլէթ պիր թարիլը ճէտիտ աշմագ իշիլն իհիլաթ օ . լունմագ հարպլար տըր , Թիւրքլէր Ա . սիայէ տէֆ օլունմագ լաղըմ կէլիլ Դարգ մուհարէպէսիլիլն զուհուրի եաղըն տըր , Գարատաղըն վազալը ալիլիլէսի օ զալի . անըն ֆիթիլի օլաճագ » ։

Պիր թաղըմ զաղէթաճըլարտա Ֆրան . սա մուհարէպէսիլտէն սօնրա Տիւք տը կրամօնուլն Ֆրանսա Խարիճիլէ նաղըրը օլմատընա նէ մանա իֆատէ իտէր իսէ Մ . Քէյտէլին Ստամպուլ սէֆարէթինէ թայեի . նի տալի օ մանայը իֆատէ իտէր » տէ . յօրլար ։

Տէմէք քի , Մ . Քէյտէլին Սթամպուլ

աղիմէթի տէվլէթը Ալիլէնիլն իզմիհլալընը հաղըրլամագ իշիւն օլտուղու մուհաղգադ . իմիշ , Հաթթա տիւն ահպալըմտան պիրի . սի « Քէյտէլ խաթթա ատամը զէհիլլէմէլէ կիտէյօր » տէմիշ իտի ։

Պաղըրլարն պահօ իթտիլի բօլիթիգա նէ զարայիպ շէյ տիր , տահա պիր այ պիր գաշ կիւն օլմատը , զաղէթալարըն ճիւմ . լէսի Ֆրանսատա , Ինկիլթէրրատա , Եթա . լիատա , Աւսթրիատա , Ալէմանեատա , Բու . սիատա ասայիլիլն քէմալիլտէն պահօ ի . տէյօրլար իտի , վէ Մ . Թիւրիլն գալլիլնէ թէպալիլլէթ իւշ իմբէրաթօրուն միւլա . գալթը հիշ պիր տէվլէթ իշիլն մուխաթա . րալը օլմատըղընտան վէ պու միւլազաթ Էւրօրատա սուլհուլն պաղասընտան պաշգա հիշ պիր շէյէ համլ օլմայաճաղընտան պահօ իտէյօրլար իտի . արատան պէշ հաֆ . թա կէշտի , չիմտի , պու կիւն , եարըն պիր մուհարէպէ մէլհուզ օլտուղունու սէյ . լէյօրլար , Ֆաղաթ պու մուհարէպէլէ ֆարզ օլմագ իշիւն մէյտանտա նէ մանա վար . եալընը պիր իմարէ կէօրիլյօրուզ քի օ տա Մ . Քէյտէլին մէմուրիլլէթի տիր . հաղիլլէթը հալտէ իսէ պու իմարէնիլն հիշ հիւքմիւ հօգ տուր , Գարատաղ հատիւ . սիլնէ կէլիլնէ , էկէր Բրէնս Նիգօլա 12 պիլն ասքէրի իլէ տէվլէթը Ալիլէնիլն ա . լէյհիլտէ մուհարէպէլէ զըյամ իտէր , վէ սալթանաթը Օսմանիլլէյի մահվ իտէնէք ա . թէշ , պէյլլէ սըրֆ մահալլի օլան միւնա . զատան զուհուրա կէլիլ զանն օլունուր իսէ պիր գաշ կիւն տահա սապր օլուն . սուն . մէսէլէ տէնիլլէն պէյլլէ պիր մինա . սիպէթսիլլիլն նէ նէթիլնէ վէրէնէլի կէ . րիւլիւր ։

Տէվլէթը Ալիլէնիլն պուլունտուղու միւլքիլաթտան տօլայը իթթիլա իտէն սիւ . րէթը թէսվիլլէլի իւշ իմբէրաթօրուղուն չիմտի հէր զէմանտան աղ տիւլիլտիլիւ .

նէ իսէ, իմարէլէր բէք չօգ տուր: Հէր նէ սէպէպ իլէ օլուր իսէ օլտուն պիր պաշդա տէվլէթին մէսայիլի տախիլի-յէսինէ դարըշմամագ Ալէմանեա իմբէրա-թօրու թարաֆընտան իլան օլունմուշ վէ մէհրսանէ տախի թաստիք իտիլմիշ պիր բօլիթիգա տըր:

Էլէր բրէնս Պիզմարգ Մ. Քէյտէլի Դարդ մէսէլէսինի թէհիլէ իշին Ստամպո-լա կէօնտէրտի իսէ տիւնեատա Դարդ մէ-սէլէսինտէն տահա տահիլի պիր իշ օլամա-եաճաղընտան պալատա պէյան իթտիլմիշ դաիտէի եօգարըտան աշաղը թէմամըլլա թահրիպ իթմիշ օլուր պունգան պաշկա Ալէմանեանըն թիւրքիսթանը զիյր ու զէնիր իթմէքտէ նէ մէնֆաաթլը օլաճագ պէօյլէ պիր աթէշէ էլինի սօգմաղ իլէ նէ սէմէ-րէ չըդարաճագ: Բուսիա իլէ Աւսթրիանըն տէվլէթը Ալիյէ մէթրուքեաթընըն իզթի-սամ իլլէմէսի բէք օ դատար ֆաիտէլի պիր շէյ մի տիր, Ալէմանեանըն մէմալի-քը Օսմանիյէ ճիհէթինէ տօգրու թէվսի իթմէթի իսէ զաթէն միւմքին տէյիլ:

Պիր թարաֆտան բրէնս Պիզմարգըն թէրթիպաթը հաֆիլէսի տախիլինտէ պիր Ուլան իմբէրաթօրու թէշքիլ իթմէք թասալուրու մէվճուտ օլտուղու իտտաա օլունսյօր: Եւրոքատա օն միլիօն Ֆուֆուս-լու պիր իմբէրաթօրուգ եէնի կէօրիւ-միւշ պիր շէյ օլուր պիր տէ քի պէօյլէ հիլէթին թէշքիլի իշին Բուսիա վէ Աւս-թրիայա իլանը հարպ իթմէք լազըմ կէլէ-ճէք: Հալ պու քի պու իտտաատա պուլու-նանլար մուդաթտէմա պահս իթտիլմի մէօղլէրիմտէ Աւսթրիա վէ Բուսիա իլէ նիհայլէթ տէրէճէտէ տօթթանէ պիր մուազ մէշէպէ պուլունտուղունու կէօթէրիյօր-լար իտի: Հէլէ Ալէմանեա Ուլան իմբէ-րաթօրուղունու նէ եաքաճագ անտէն նէ ֆաիտէ հաալ իտէճէք:

Պիր թարաֆտան տախի Տէվլէթը Ա-

ՍԻՅԱՀԵԹՆԱՄԵԻ ՀԱՊԷՇԻՍԹԱՆ

(306 ԻճԵ ԶԵՄԵՐԴԱՆ ԿԱԷԼԵ)

Պու սէպէպտէն նաշի օ կէճէ իշպու մէսէլէտէն նէ սուրէթ իլէ սէլամէթէ չը-գաճաղըմըլը, վէ նէ թարղ օլուր իսէ, պէրի իւլղիմմէ պուլունապիլէճէյիմիղի թէշէքիլի իթտիքտէն սօնրա, նիհայլէթ քէնտիմիղի իրատէի մուգատտէսէի իլա-հիլէյէ թէսլիմ իլլէտիք: Պիզմիմ տալաճը-մըլ իսէ պիլ ագս կէճէ սապահա տէկին վիւքէլալընը գաքուտունու կէղէրէք, ան-լէրի քէնտի թէրաֆընս ճէլպ իթմէք ի-չին լաղըմ օլան թէտապիրին իթթիհսալի-նէ մէշլալ օլտու:

Սապահընը տիվանը շէրիաթըն ագ-տընա մախսուս օլան չատըրա աղիմէթ իլ-լէտիք: Իմբէրաթօր հէնիւղ թէշքիլի իթ-մէմիշ իտի, լաքին միւթէպէրան վէ այան բէյտէլըն մահալը մէղպուրէ կէլիպ թէ-ճէմիւլ իտէրէլէր իտի, քի պիլղիմ պինա-

լիլէնին Պէրլին սէֆիրի իմբէրաթօրլարըն միւլաղաթը հանասընտա բրէնս Կօրչագօֆ իլէ կէօրիւշմէսինտէ, բրէնսը միւլարիլէյհ « Գարա տէնիղին սէրպէսթիլէթինտէն պէրու Բուսիանըն Դարդ մէսէլէսինտէն քեաճիլէն թէպէրլի իլլէտիլինէ էմին օ-լապիլիթսինիլ » աէմիշ օլտուղունու պի-լիլիմ:

Ելինէ պիր թարաֆտան տախի Գօնթ Անտրաստի մուախէրէն իյրատ իլլէտիլի պիր նութքտա Աւսթրիանըն Եւրոքաճա պուլունտուղու մէվգի վէ հայիլէթէ նա-ղարէն մալիք օլտուղու եէրլէրին քեաֆի պուլունտուղունու իլան իտէն Մ. Պայս-թըն մէսէլէքինտէն այըրըմաղընըն երմիւն-ճի տէֆա օլարագ պէյան իթմէտի մի:

Պու դատար տէլալիտէն սօնրա Մ. Քէյտէլին մէմուրիլէթինի պաղըլըրըն զանը կիպի մէսէլէ չըգարաճագ պիր շէ-քիլտէ կէօրմէք բէք միւշքիլ տիր: Էլէր պու թէվլէճիւհտէ էլպէթտէ պիր սէպէպ վար տըր տէնիլէճէք օլուր իսէ, պիլ տէ տէրիլ քի էվլէթ վար վէ միւհիմ տիր:

Մէսալիհին Տէվլէթը Ալիյէ միւրլինտէ սուրէթը ճէրեանընս նաղարէն Ալէման-եանըն մէնֆաաթընս տօգուճաճագ պիր վազաա զուհուր իտէր իսէ, տէվլէթինէ լալըդըլլա մալիւմաթ վէրմէք իշին Ստան-պօլա պիր տիլլօմաթըն վիւճուալինէ լու-ղում կէօրիւլտիւ: Ալէմանեա Դարդտա մէսէլէ հաղըրլամայօր: Լաքին պիր մէ-սէլէ չըգար իսէ, իշէ դարըշմագ իշին հաղըրլանմագ իթթէյօր: Իլլէ Քէյտէլին Ստանպօլ սէֆիրի օլմասընըն սէպէպի պու օլմագ աղլէպը իշթիմալ տըր:

ԲՈՒՍԻԱ

Բուսիա տէվլէթի, թէտարիքեաթը հարպիլէսինին իգմալ վէ իթմամը իշին պիրան ագտէմ սայ վէ մէսաի իթմէքտէ պուլունսյօր, աճպարլարընտա մէվճուտ

մուս տալաճըմըլ պունլար իլէ սէօյլէշալ-լինտէ, տէօնիւպ պանա պազարլար իտի: Իւշ երիգէ գարիպ զէվաթ թէճէմիւլ իթ-տիլէր, պունլարըն իշինտէ պիլի եաղմա իտէն Ըսար-Ամպանըն մէմուրլարը տա-լի մէվճուտ օլուպ, պիլղիմ հուղուրու-մուգ մէմուրանը մէղպուրանըն առէմը մէմուրնիլէթինի իթթիհլապ իտէճէկինտէն մէմալիքտէն ըղալէթ իլէ թարա վէ իւ-րաճըմըլա միւլնիաղըր իտիլէր:

Հէպսինտէն սօնրա իմբէրաթօր թէշ-րիֆ իտուպ, պիլղէ պատէլ իթթըլ սէլամ քէնտինէ մախսուս օլան պիր ուղունլարի սանտալի իւղէրինէ գուուտ իլլէտիքտէ, շէօյլէ սէօյլէտի, « պու կիւն հէր շէյտէն էվլէլ պու առէմլէրին մուհաքէմէսինի ըուլէթ իթմէլիլիլ » վէ էմր իթալ միւտա-տաի վէ միւտտաի ալէյհ օլանլարըն ալվա-նա տուլուլ իթմէլէրինի: Պիլ թէրաֆը-մըլտան քէլալիք Հապէշի պիր առէմի-միղի վէքիլ թային իլլէտիք, էլք էվլէլ Պլաթտապրունու քէլամա աղաղ իլլէմէ-սի էմր օլունտուգտա, էլինտէ պիր թէս-պիհ, վէ նիյաղմէնտ պիր սըֆաթ իլէ պիւ-

պուլունան ալաթը նարիլէ վէ միւհիմմաթ վէ էտէվաթը հարպիլէճէ էքսիլինի տօլ-տուրմագ իշին լալէնգաթի չալըշպ տուր-մագտա տըր, հանայը մուհարէպէտէ նէ մըգտար առաքիր լաղըմ իսէ օլ սիւրէթտէ պուլունմասընը վէ օրտու մէրքէլէրինէ էճալը նարիլէ կէօնտէրիլպ աաքէրլէրէ թէվլի գըլընմասը իուսուսունտա իմբէ-րաթօր թարաֆընտան իրատէ վուգու պուլ-տուղունու պիլտիլիլիլար:

ԱԼԵՄԱՆԻԱՆԵՆ ԵՆԻ ԹԻՖԵՆԿԻԼԻ

Ալէմանիա տէվլէթի թարաֆընտան եէնի պիր թիւֆէնք նումուհէսի գապուլ օլունմուշ տուր, մէղքիւր թիւֆէնկին սիւ-րէթը իշթիալը քըսաա պիր իլլէ իլէ իճ-րա իտիլիպ, քարթուճու տախի մաատէն-տէն մաամուլ իմիշ:

Ձիքը օլունան թիւֆէնկին կէրէք հա-ֆիֆլիլի վէ կէրէք իսթիմալի բէք սուհու-լէթի օլուպ, Վէրաէր վէ Դասթօ թիւ-ֆէնկէրինէ ֆաիդ իմիշ: Վէ տագիգէտէ երմի ալթը տէֆա ալթըլապիլիպ, մէնղի-լի տախի պին ալթը եիւղ մէթը մէսա-ֆէյէ գատար կիտիյօր:

Հէր նէ դատար սիւնկիւ եէրինէ եաթաղան թէրճիհ օլունուպ օլունմայա-ճաղը հէնիւղ մալիւմ օլամմըլ իսէ տէ, միւլթաճէլ սիւրէթտէ եաքըլպ մէյտանէ կէլէսի իշին Պէրլին ֆապրիգալարընըն քեաֆիքտէն թէնպիլս վէ սըբարըշ պուլ-րունմուշ տուր:

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Կիրիտ վիւլայէթը միւլապիրիլի մաթ-պուաթ գալէմի միւլմէլիլի սանիսի իղղէթ-լու Տիմիթրաքի Արիսթաքի պէյէ թէվ-ճիհ պալըրումուշ տուր:

Տէվլէթըն իսմէթըն Առիլէ Սուլ-թան հաղըթլէրի զաթը շէվլէթսիմաթը

լէնտ ալաղ չու թարղ իրատը մէգալ իլ-լէտի: « Եա իմբէրաթօր, պէն Կօրալի-լիմ (հաղըրդուլին ալմըլըմ) Սլաճ աշ-ղընս վէ իսթը կէօնիւլ պաղմայարագ-վէշը հաղգանիլէթ վէ առալէթ ըուլէթի շէրիլաթ վէ մուհալէմէմիղէ հիմմէթինի-ղի իթթիլիւս իտէրիմ »:

Պու մուգատտիմէտէն սօնրա, թէր-ճիւմանըմըլ հաղընս հիսապաղ իթթի-րաաթ վէ քիլպիլաթ աղվ իլլէմէյէ պաշ-լատը: Պաղը եէրէ պու իթթիլալարա պէ-նի տախի տախիլ իտէրէք, Խասահկ Սըր-բաղանը պէլքի սինն ու սալընս հիւրմէ-թէն պի սուշ կէօթէրիլ իտի: Սայիլ իթ-թիլալարը արասընտա շէօյլէ պիր իթթիլա տահա տէրմէյան իլլէտի: Իէօյամ պիլ թէրճիւմանըմըլ թէշլիլգաթ վէ թէր-թիլալաթը իլէ կէճէլէլին քեաֆիքէի էմ-լաքըմըլ իլէ մաէն թէքլէ Կօրկիսին մէն-ֆուրու օլան թէկիլի պէլին նէղալինէ ֆի-րար իթմէք իւղրէ իքէն քէնտիսի պիլի պու թէշէպալիւսաթտան մէն իթմէք իս-թէմիշ օլա տա, պիլ տէ քէնտիսի իլէ միւնապապա թիւթուշուպ, զարպ իթմիշ

հազրէթը փաստիչանիյէ գօշուժարը յաւ պէ-
րապէր տէօրթ պարկիլի պիր ֆայթօն
թաղտիմ պուլուրտուգլարը մէամու տուր :

— Կէչէն ճուճաւ ախլամը խարիճի-
յէ նազըրը տէվլէթլու խալիլ բաշա հազ-
րէթլէրի իլէ թէրճիւմանը Տիվանը Հիւ-
մայուն սաաւէթլու Սաառուլլահ պէյ է-
ֆէնտի հազրէթլէրի տէվլէթլու Քեամիլ
բաշա հազրէթլէրին զօնադլարընտա իֆ-
թար պուլուրմուշլար , վէ պու իֆթարտա
Սւաթիւս վէ Ալէմանեա սէֆիրլէրիլէ
միւսթէշար վէ սըրքեաթիպլէրի տախի
հազըր պուլունմուշլար տըր :

— Խարիճիյէ նազըրը տէվլէթլու բա-
շա հազրէթլէրի կէչէն ճուճաւ կիւնիւ
Բուսիա սէֆիրի ճէնէրալ Իկնաթիէֆէ ի-
յատէի վիլիթա իտէրէք , պիր սաաթտան
զիյատէ միւլադաթ իթմիշ տիր :

— Ադաթմէ Պապը վալայը Մէշի-
խէթ իթթիխաս օլունմուշ օլան միւթէվէ-
ֆա Ալի բաշանըն գօնադը պու քերրէ ա-
վաթըրը ալիյէի միւլիւքեանէտէն տէվ-
լէթլու իսմէթլու Ֆաթմա Սուլթան հազ-
րէթլէրինէ ինայէթ վէ իհսան պուլուր-
մուշ , վէ Սուլթանը միւլարիլէյհա հազ-
րէթլէրի թարաֆընտան տախի իշպու ի-
նայէթ վէ ճէնապը Միւլքտարիլի թէպ-
շիր վէ թէպիլի իտէն սէրգուրէնայը Շէհ-
րիարի ութուֆէթլու պէյ էֆէնտիյէ պին
լիրալըգ միւճէվէրիլի պիր գըթա գու-
թու վէ սէրմէսահիպը Շէհրիարի սաա-
տէթլու Աղա հազրէթլէրինէ տախի պին
լիրա իթա վէ իհսան պուլուրմուշ ,
վէ Պապը վալայը մէշքիւր մէնմուր-
լէրինէն տախի պիր գաշ կիւնէ գատար
թամիրի իքմալ օլան էսկի պապը ֆէթ-
վարէնահիյէ նազլի միւլթէզար իրաւէի
սէնիյէի ճէնապը Շէհրիարիտէն պուլուն-
տուղու իսթիլիպար գըլընմըշ տըր :

— Կէչէնտէ Սթէնեա դարիյէսինտէ
Հալմամի զատէ Ալի Բիլա էֆէնտինին սա-

օլալմտա , քէօյլիլէրին իւսթէ կէլէսի
իլէ ֆէր ճէյապը ֆիրարա միւլէսսէր օ-
լամայալմ , Պու նէվիճատ իֆթիրալարա
միւթէհայիր դալապ , թէֆէննիւն իտէր
իտիք , վէ իշպու իֆթիրալարըն միւճիտի-
նին Դանիէլին իսթիլարըն միսլիլ-
րիսալայ օլմաը իշին պիլ տախի հազ-
գըմըղտա տէրմէյան օլունան իֆթիրալտան
շարէի իսթիլարընմըրը ինայէթը Հազգ-
տան թէզարրու իտէր իտիք :

Հապէշ միւլէքըլիմիլ պուլնարը իս-
թիմա իլլէտիքտէն սօնրա , աղըրըն աշտը ,
վէ պիլի մուհաֆաղա իլլէյէրէք շու վէճ
իլէ սէօյլէտի : « Քէմալը տըգգաթ իլէ
պու աճիլլէրի իսթիմա իլլէմէնիլի հիւզ-
գաւտան իսթիրհամգըլարմ , խասմիլիլին
մէվգիլի մուհաքէմէյէ վաղ իլլէտիլի իշպու
իֆթիրալթը իլք տէֆա օլարադ իշիթմէքտէ-
յիլ վէ պու իֆթիրալար պիլլէ պիր թէճէն-
նին իթմիշլարըն թէհէվիլլարալթը գապի-
լինտէն տիրլէր : Ճիւմէնին մալիւմիւ օլտու-
ղու վէչհ իւղըն պիլիլմ տալմալը Սպու-
նանըն թաշլանմըշ հախօտ թաշլանմալը
օլմաը հազգընտա օլտուղու իլին մէսէլէ-

հիլիանէլէրինէ խըրսըղար կիրիպ էշեա
վէ նադա ալտըգտան սօնրա էֆէնտիլի
միւլարիլէյհի տախի ճէրհ իթմիլլէրինի
եաղմըշ տըրք , միւլարիլէյհ պալըրը եա-
րալարտան պիր միւտալթ քէյֆիլը եաթ-
տըգտան սօնրա կէչէն ճուճաւ էրթէսի
կիւնիւ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու իշիտիլ-
միշ տիր :

— Չըգան ճուճաւ կիւնիւ պիր սար-
րաֆ Սդսէրայտա տիւքեանըն աշմալ իւղըն
էլիւնէքի ազճէ չանթարընը եանընտալի
գատապ տիւքեանընըն էճիւնէ պըրաքմըշ
վէ տիւքեանընըն աշմալ իլէ մէշղու օլտուղ-
տա պիրիսի կէլիպ չանթայը ալտըրը կի-
պի սալուշմուշ տուր , մէշքիւր չանթա
տէրունինտէ տէօրթ եիւղ լիրա պուլուն-
տուղու սէօյլէնիյօր :

— Ճէպլը Լիպնան միւթէսարըրը
տէվլէթլու Ֆրանգօ բաշա հազրէթլէրի-
նէ նիւղու իսապէթ իթմիշ օլտուղու մա-
էլ թէհէսիւֆ մէսմուլիլիլ օլուպ : հէր նէ
գատար հայաթընտան գաթի իւմիտ իտիլ-
տիլի ալթըպա թէրաֆընտան սէօյլէնիլ-
միշ օլտուղու տախի քէզալիք իշիտիլիլ
իսէ տէ , շիմտի էյիլիլէ եիւղ թուլթմուշ
օլտուղու մէնմուշն ըրիլայէթ օլմադտա
տըր :

Տէվլէթլու Ֆաղըլ Մուսթաֆա բաշա
հազրէթլէրինին քերիմէի միւլթէրէմլէրի
Նազը հանըմ էֆէնտի իլէ , խարիճիյէ
նազըրը տէվլէթլու խալիլ Շէրիֆ բաշա
հազրէթլէրինին նըշան ճէմիլլէրինտէ հա-
զըր պուլունան պիր ինիլիլիլ մատամար-
ըն շայանը միւթալաա օլան պիր մէք-
թուպու Կալինիէն Մէսաթէր զաղէթա-
սընտա կէօրիլլիւշ աիւր :

Ասիթանէ 25 թըլիհի էվ . 1872 .

Տէվլէթլու խալիլ Շէրիֆ բաշա հազ-
րէթլէրի իլէ տէվլէթլու Մուսթաֆա Ֆա-

յի տըգգալթը թամմէ իլէ թէտղիլ իլլէ-
մէնիլի նիլալ իտէրիմ » : Վէ պաշլատը
Ոկըրա պէլտէսինին նազըրընըն թախթը
րիսալթի վէ իքի եիւղէ եաղըն զէվաթ-
տան միւլէքքէպ մէճիւ հուղուրունտա
րուլլէթ օլունան մուհաքէմէյի էվլէլինտէն
ալարընա տէլիլն նազլ իթմէյէ վէ պիր օ-
գումուշ Դպիրին չէհատէթինի տախի
զիքը իլլէտիքտէն սօնրա , պիլիմ վէ խաս-
միլիլին միլանէսինտէ տուրան սօլթալթըն
էհրաճէն ուճունա պիր պաղ պաղլայարադ
վէ էլինի տախի թուլթուպ չէօյլէ սէօյլէ-
տի : « Պու իքի Սպունալարըն իքի առէթ
գաթըրլարընըն Պիլ » (1) : Պու արատա
Պլութտապրու միւթէտէհիլ օլուպ շաշը-
րըր , վէ սէօլիւնիւ պաշգա չէյէ թէպ-
տիլ իտէր իսէ տէ ք մէճիւ աղալարը պա-
ղըրըրլար , Պաշգա լաճըրտը լաղըմ տէ-

(1) Պալլօ տէհիլլէն չէյ Հապէշիլիլ ինտինտէ
էէմին սուրէթի տիր : Շէօյլէ քի էլէր տալմալը
տալմալըն կիւլէնիպ տէ մէշքիւր պաղը չէօլէ-
ճէք օլուր իսէ , վէ օ պիր թարաֆ տախի շահիտ-
լէր իլէ իսպալթը տալմալ իտէմէլ իսէ , իքի գաթըր
թէճիլմ իտէր : Լաքին էյեր պու տախի տալմալը-

ղըլ բաշա հազրէթլէրինին քերիմէի միւլ-
թէրէմլէրի Նազը հանըմ իլէ տիւնքիւ կիւն
վուգու պուլան նըշան զիլնէթինին թաֆ-
սիլաթընը միւթաաճէլէն թարաֆընըրգա
պիրտիրիլմ :

Սաաթ օնու պիր սաաթ կէչէրէք ,
Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրինին Սաաթ
պօլաա քեալին տէվլէթհանէլէրինէ վաալ
օլտուլմ :

Հիլինի վիտուլիմտէ հատըմ աղալարըն-
տան իքի նէֆէրի տէրադապ արապամըն
բիլիւնհընա կէլիպ պէնի գօլթուղլայա-
րադ արապաւտան ինտիրտիլէր , վէ հալիլ
գաթընտա պիր սալօնա կէօլթուրտիլէր ,
քի անտէ պէյաղ հալայըրլարտան միւլէք-
քէպ սաղէնտէլէր ալաթուրգա հալա իլէ
թէրէննիւմաղ իտէրէք , խօշ կէլտինիլ
թէպրիլինի իյֆա իթմէքտէ իտիլէր :

Պատէհու հատըմ աղալարը պէնի պիր
պէյաղ հալայըրա թէպիլմ իթմիլէր , վէ
մէքգուճէ պէնիմ էլիմտէն թուլթարադ պի-
րինճի գաթալըգարաքի անտէ 13 եաշընտա
Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրինին զայէթ
նազիք մախտուլէրի պիլի գարըրլայըպ
թէշրիֆաթ օտաաընա գատար ըրիֆադաթ
իթմիլէր , վէ օրատա տախի քեալիլիլ
հանըմարտան զայէթ տիլպէր վէ ճէլպէ-
զէլիսի Հալիմ բաշանըն քերիմէսի վէ
Փուստ բաշանըն թօրնու , վէ Մուսթաֆա
բաշանըն իքինճի քերիմէսինէ նըշանլանան
Իզգէթ պէյին վալիտէսի , վէ Քեամիլ
բաշանըն հարէմլէրի վէ Հալիլ բաշանըն
հէմիլիլէր միւլթէրէմլէրի , քի միւթէվէ-
ֆա Քըպըրըլ Մէհմետ բաշանըն մախ-
տուլի Ալի պէյէ 400 պին լիրա թրադօ-
մա իլէ նամգէտլի տիր , վէ Ֆրանսըլ սէ-
ֆիրի Գօնթ տը Վօկէնին վէ Սմէրիդա
էլիսի Պաքէրին վէ Հօպար բաշանըն մա-
տալարը ճիւմէսի տէ անտէ հազըր ի-
տիլէր :

Պիր գաշ տաղիլգ պէքլէնիլտիքտէն

յիլ , պաղը չէօլ » : Պլութտապրու ելինէ
քէնտի քէլամընա տէվալմ իտէր : Օլ վաղթ
պիւլթիւն մէճիւ եիւլքէք սէս իլէ պաշ-
լար կիւլմէյէ , վէ իմէրալթօր տախի էհ-
րաճէն ուճու իլէ լէհէսինի մէսթուր գը-
լըպ , կիւլմէսինի թուլթամաղ : Պիր գաշ
տէֆա մուհաքէմէլլէրտէ պուլունմուշ իսէմ
տէ , պու տէֆա զանն իտէրսին քի ,
թէատթօլարտա իճրա օլունան օլունալարա
միւլապիլի իտի : Նիհայէթ իւլ էմը իմ-
բէրալթօր մուհաքէմէյէ խիթամ վէրմէք
իւղըն , պէրապէրիմիլլէն կէլէն գարիլլէ-
միլ Շէլինի ճէլպ իտիւպ . չէօյլէ մէօյլէ-
տի : « Պունլարըն միւլնաղաալարտա էյեր
հազըր պուլունմուշ իսէնիլ , նէ քի պի-
լիրսէնիլ պու պապտէ սէօյլէյին տօղրու-
սունու »

(Տէւֆ)

Նը գաղանաճաղընա էմին օլուր իսէ , ճէրիմէյի
արթըրը , վէ միւտտաի պունու գապուլ իտէրէք ,
պաղը չէօլմէյի իպթիտար իլլէտիլի հալտէ , եա-
լանըրըր տիլէր թէրաֆըն շահիլլէրի իլէ գահիլ
վէ նիւմայան օլուր իսէ , պու վապաւտա միւտ-
տաի քեալիլի ճէրիմէյի էտայէ հիւքմ օլունուր :

սօնրա իզգէթ պէյին նամզէտի իշէրի կիր-
մէսինի միւթէագըպ : Նազըը հանըմ տա-
խի թէշրիքի իտիւպ միւթատը գատիմէսի
օլան հիւսնիւ լէթաթիթիլլէ միւսաթիլլէ-
րինի սէլամլարը :

Նազըը հանըմ զայէթ տիւպէր , սէրը-
մէ չիչէքլի մալի աթլաստան իգսա իլլէ-
միշ օլտուղու էլալիսէսիլլէ հիլլէթը պէհճէ-
թինի իզհար իտէր իտի , վէ կէրտաննա
թաալիք իլլէտիլի միւճէվհէրաթլա միւ-
զէյլէն վէ պաշնտա բըրլանթալարտան
թէշէրին օլմուշ պիր ֆէրմուար , վէ սարը
սաշլարը , վէ գարա վէ պէօյիւք քիսուլէ-
րիլլէ պաշկըն պազըշնա նազար օլուն-
տուգտա պիր նըշանը պունտան տիւպէր
օլաճաղը հայալ օլունամաղ ըտը :

Ճէմիլլէթը մէշքիւր քեաթիթէթէն կիւ-
զէլ հանըմլարտան միւրէքքէպ պուլուն-
տուղու հալտէ , ճիւմլէսի տէ Նազըը հա-
նըմըն իւզէրինէ նազար զըլարագ միւթէ-
հայիր օլմագտա իտիլլէր :

Իշպու ճէմիլլէթէ տալլէթի պուլուն-
նան պիւ ճիւմլէ հանըմլար թէճէմմիւ իթ-
տիքտէ , պատէհու զայէթ զիլլալլէթ
մէթրուշաթ իլլէ թէշէրին զըլընմըշ պիր
սալօնա նագլ օլունտուգտա ճիւմլէսի տէ
օթուրտուլար , վէ սօնրա պէյալ հալարը-
լար էլլէրինտէ շալլար իլլէ կէլիպ օտայա
սէրտիլլէր , քի Նազըը հանըմ մէշքիւր
շալլարըն իւզէրինտէն եիւրիւշէրէք տօղ-
րու վալիտէ հանըմ էթէնտիսինէ կիտիպ ,
տէսթիլի պուս իլլէտի : Վէ վագտա տա
պու զիլլէթ պիր թէաքպիւլը տէսթ իշին
իտի :

Նազըը հանըմ իշպու ֆէրայիլի իլլիա
իլլէտիքտէն ազ պիր վագըթ սօնրա հա-
րէմ աղալարը պաշլատըլար ալթուն ագ-
ճէ սէրբմէյէ , քի միսաթիլլէր իլլէ հալա-
յըղար տէվիլիլլէր իտի , միսաթիլլէր
պու ագճէլլէրի պիր պէրկիւղար նիլլէթի
իլլէ թօղարլար , վէ տիկէրլլէրի իսէ պագ-
չիշ մագամընտա ալըլար իտի , վէ պու
ուսուլ տալի թէէհիւլ իտէճէք կէլինին
տէվլէթ ու իգպալինի թէպըք իթմէք
տէմէք տիր :

Պու թէպըքտէն սօնրա պիլլէրի-
պիւր իւշիննիւ սալօնա կէթիլլէրտիլլէր ,
մէշքիւր սալօնտա բէրտէ արգասընտա ա-
րապ սագէնտէլլէր հէմ չալլպ հէմ թէրէն-
նիւմ իթմէքտէ իտիլլէր , Էւրթալըլարա
պիր աճայիպ կէթիլլէն ֆագաթ թէէսի-
րի ինքեար օլունամայան պու թաթը չալ-
կըյը եարըմ սաաթ միւտտէթ տիլլէտիք-
տէն սօնրա պիրէր գաշըգ աղաճ գալու-
նու եէյիպ , տէօրտիլլէն սալօնա նագլ
իթտիք , քի անտէ միւքէմմէլ սիւրէթտէ
պիր թաամ սօֆրասը հազըրլանմըշ իտի :

Պուրատա տալի Էւրթալըլար հազըր
պուլունտուղլարը հալտէ , շարգա սէզա-
վար օլան տէպտէպէի աղիմէ իլլէ ուսուլի
լէթաթիթը Էւրթա հիւսնիւ իմթիլլաճ
իթմիշ տիր :

Էւրթալը մատամլար իլլէ Նազըը հա-
նըմըն իքի հէմիլլէրի մէշքիւր սուֆրա-
տա պուլունտուպ , սալըր Օսմանը հանըմ-

լարը տալի տիկէր պիր սօֆրատա թաամ
իթմէքտէ իտիլլէր :

Թաամտան սօնրա պէյիննի պիր օ-
տայա կիթտիք քի Օսմանը հանըմլարը
տալի օրայա կէլտիլլէր , վէ օրատա պիլ-
լէրէ քահվէ իգրամ օլունտու : Պիր պէ-
յալ հալարը օտանըն օրթասընտա տու-
րուպ էլլինտէ պիր թէփսի թութմագտա
իտի , մէշքիւր թէփսին իւզէրինտէ
պըլանթա վէ զիւմիւտ վէ իննու վէ սա-
յըր զիլլալլէթ թաշլար իլլէ միւզէյլլէն վէ
էթրաթը սըրմա իլլէ իշլէնմիշ գահվէ էօր-
թիւսիւ վար իտի , վէ էօրթիւսին ալ-
թընտա Սէլէ ֆապրիգասընն ֆինճանլա-
րը վէ զիլլալլէթ թաշլար իլլէ թէշէրին
զըլընմըշ օլուպ սարֆլարը իլլէ , հէր պիրի
նին ագալի եիւղ լիւրա գըլլէթի վար իտի :

Պէյալ հալարըլար ֆինճանլարտան
պիրէր թանէ էլլէրինէ ալըպ տալլէթիլլէ-
րէ վէրիլլէր , վէ սիկարա իշին տամալա-
րա պիրէր սիկարէթ տալի իքրամ իտէր-
լէր իտի :

Պատէհու օյուն իշին միւթաթիլլէն
թաալիմ իթտիլլէրիլլէ պէյալ հալարըլար
իշէրի կիրտիլլէր , պու օյունլարը էքսէր տէ-
ֆա սիլլէրէ թարիֆ իլլէմիշ իսէմտէ ,
պու քէրրէ եալընը պիր բանտօմինա օյու-
նունու թաֆսիլլէն սիլլէ պիլտիլլէրիմ քի
նէ մանատա օլտուղունու սուհուլէթլէ
ֆէհմ իտէպիլլէրիլլէ , Պու օյուննու հա-
լարըլարտան պիրի եէրէ տիւշէրէք քէն-
տիսինի էօլիւ կիպի կէթաթէրիպ եաթտը ,
տիկէրլլէրի իսէ էթրաթընտա օյնայարագ
տէվրան իտէրլլէր իտի , վէ պաղէն էօլիւ-
նիւն էլլէրինի վէ պագլարընը եօգարը
գալտըրտըլարը հալտէ էօլիւ օլան հալա-
յըղըն աղալարը պնը պիր մէվթա կիպի եէ-
րէ տիւշէր իտի , Պատէհու օյնայանլարտան
պիր տիկէրի կէլիպ էօլիւնիւն աննըն
էօթտիլլէրէ էօլիւ տիրիլլէր վէ սըլարըպ
գալտըրտան սօնրա ֆիւլլէլաաէ պիր
մէմնունիլլէթ ըլհար իթտի :

Իշպու օյունտան սօնրա հազըր պու-
լունտան միսաթիլլէրէ սէյր իւ թէմաշա իթ-
տիլլէք իշին զայէթ իրի թաշլար իլլէ
միւզէյլլէն պիր մէտայեօն : կէթիլլէր
քի առթթա պիր պէօյիւք վարիլլէթ քէշֆ
օլունապիլլէր , վէ մէշքիւր մէտայեօն պիր
սէօղ պաղը առտ օլունույր : Պիր աղ
միւտտէթ սօնրա միսաթիլլէր մուֆարա-
գաթ իթմէյէ պաշլատըրտա զիլլէթ իտի-
թամ պուլուն :

Նիքեհ , Պայրամտան սօնրա իճրա
զըլըննաճաղ տըր :

Ձըմմար մանաթըլը հագըրնտա
Հէֆէթ վէ Մուլ նաման Եիլլաթիլլէ թա-
րաֆիլլէր օլան վարագալար , քէնտի հէ-
զայանլարը իլլէ պէրապէր կէյա օլ ճա-
նիպտէն մէվրուտ թահրիլլէր տէրն իթ-
միշ օլտուղլարտան Գաթօլիլլէր ալլէ-
հիլլէն իտիլլէն աղվիլլէր իգթիլլատէն օ-
լան ճէվապընը կէլլէճէք նուսիլլէրիլլէ
վէրէճէյիլլէ :

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Նիւեօրգ 21 թըլլինի սանի :

Պաթօնտա տիկէր պիր հարիք տա-
հա զուհուր իթտի , վէ պու եիւզտէն
վուղու պուլան զարար վէ զիւն իքի մի-
լիօն տօլալ գատար թահմին օլունույր :

Վէրսայլ 20 քէզա :

Բօլիթիգա շինատան պէյիննտէ առէ-
մը իթթիֆա հասըլ օլտու : Սօլ թարաֆ
աղալարը հիւքիլլէթը ճիւմհուրիլլէն
բէսմէն իլան օլմասընա մուխալիֆէթաէ
պուլունույրլար :

Բօմա 22 քէզա :

Մէշկունէն Բօմատա պուլունտան ի-
թալիա տէվլէթիլլէն Եունան սէֆիրի Մար-
քի տը Միլիօրա Սթինայա կիտիպ Լօրիւմ
մատէնի մէսէլլէսինի թէսլլէ իլլէմէք ի-
շին էմիր վէրիլլէրիլլէ Ժոհուլ Դէ Բօ
եաղմըշ տըր :

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

1872 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 11

Լիւրայի Օսմ . 100 զրչ հիսապիլլէ	
Ինկիլիզ լիւրալ	110 11
Ֆրանսըլ «	87 18
Բօլ «	89 20
Գրիմիլ «	51 23
Մէհիլիլ «	1 10
Պէշիլ «	104 13
Մէթալ «	104 30

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՍՏԱՍԸ

Նոյե. 11	աղշամ գալիանտը	59—12
« 15	սապահ ալլըտը	59—15
« «	աղշամ գալիանտը	59—17
« 14	սապահ ալլըտը	59—15

1863	Իսթիգրաղը	572
1863	«	564
1869	«	516 73
Սօրիթէ Ժէնէրալ		11 16
Գրէտի «	գուր . քէսիք	13 23
Աւստրօ-թիւրք		10 50
Շըմէնտըքէր		184 23
Թրամվէյ		13 22

ԻԼԱՆԱԹ

ԲԻՐԱԼԸԳ ԷՎ

Պէյ օղլունտա Աղա համամը սօգա-
ղընտա 9 նումէրօլը քեակիր խանէ 14 օ-
տա պիր գուլու վէ սարնիշ վէ իքի թա-
րաֆը պաղճէ իլլէ մահտուտ էլ եէօլմ քի-
րալըգ օլուպ թալէպիլի գուհուրինտէ
մաթպաամըղա միւրաճաաթ իլլէմէլլէ-
րի :

Պէյ օղլունտա պիր թարաֆտան Գըր-
լանիլը սօգաղը Նօ 10 իլլէ պիր պապ 100
զիրա արսա վէ պիր գուլունու օլտուղու
հալտէ սաթըլը օլտուղունտան թալիպիլի
զուհուրինտէ մաթպաամըղա միւրաճաաթ
իլլէմէլլէրի :

ՍԱՀԻՊԻ	ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ
	ՄԻԳՈՅԷԼ ԷԳՄԷՐՃԵԱՆ
	ՂԱԼԱԹԱ
Նօ 10	ԷՐՄԷՆԻ ԲԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԼԸ
	ԽԱՆԸ ԲԷՊԻՐ